

ICS 35. 180

ČESKÁ NORMA

Únor 1997

Informační technologie - Uspořádání klávesnic pro textové a kancelářské systémy Část 1: Všeobecné principy pro uspořádání klávesnic

ČSN

ISO/IEC 9995-1

36 9812

Information technology - Keyboard layouts for text and office systems - Part 1: General principles governing keyboard layouts

Technologies de l'information - Disposition des claviers conçus pour la bureautique - Partie 1: Principes généraux pour la disposition des claviers

Informationsverarbeitung - Tastaturen für die Büro- und Datentechnik - Teil 1: Allgemeine Festlegungen für Tastaturen

Tato norma je identická s KOIEC 9995-1: 1994. This standard is identical with ISO/IEC 9995-1: 1994.

Národní předmluva

Nahrazení předchozích norem

Tato norma spolu s normami ČSN ISO/IEC 9995-2, ČSN ISO/IEC 9995-3, ČSN KOIEC 9995-4, ČSN KOIEC 9995-5, ČSN KOIEC 9995-6 a ČSN ISO/IEC 9995-7 nahrazují ČSN ISO 4169 (36 9503) z června 1995 a ČSN ISO 8884 (36 9390) z prosince 1993 v celém rozsahu.

Změny proti předchozím normám

Předchozí normy, ČSN ISO 4169 a ČSN ISO 8884 popisovaly číslování kláves, jejich obecné uspořádání a uspořádání kláves pro vícejazyčnou klávesnici s latinkou. Řada norem ČSN KOIEC 9995 pokrývá tutéž problematiku systemeticky a podrobněji.

Citované normy

ISO 9241-4 dosud nezavedena

Obdobné mezinárodní a zahraniční normy

DIN 2137-1: 1995 Büro- und Datentechnik - Tastaturen - Teil 1: Deutsche Tastatur für Schreibmaschinen; Tastenanordnung und Belegung mit Schriftzeichen (Kancelářská a informační technologie - Klávesnice Část 1: Německá klávesnice pro psací stroje - Uspořádání klávesnice a rozložení znaků)

DIN 2137-10: 1995 Büro- und Datentechnik - Tastaturen - Teil 10: Deutsche Tastatur für die Daten- und Textverarbeitung sowie für Schreibmaschinen; Anordnung der Tastenpositionen und Bemaßung. (Kancelářská a informační technologie - Klávesnice - Část 10: Německá klávesnice pro zpracování

informace a textu a pro psací stroje - Uspořádání poloh a rozměry kláves)

BS KOLEC 9995-1: 1994 Information technology - Keyboard layouts for text and office systems - General principles governing keyboard layouts (Informační technologie - Uspořádání klávesnice pro textové a kancelářské systémy - Část 1: Všeobecné principy pro uspořádání klávesnic)

© Český normalizační institut, 1996

20988

ČSN ISO/IEC 9995-1

Související ČSN

ČSN 36 9050 Informační technika - Rozložení znaků na české klávesnici pro textové a kancelářské systémy

Vypracování normy

Zpracovatel: Dr. Karel Jurák, Praha, IČO 40812839

Technická normalizační komise: TNK 20 Informační technologie

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. Natálie Mišeková

2

ČSN ISO/IEC 9995-1

MEZINÁRODNÍ NORMA

INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Uspořádání klávesnic pro textové a kancelářské systémy -

Část 1: Všeobecné principy pro uspořádání klávesnic

ISO/IEC 9995-1

První vydání 1994-08-15

ICS 35. 180. 00

Deskriptory: data processing, text processing, data processing equipment, office machines, keyboards, keys (keyboards), specifications, layout, position (location), generalities

Obsah

Strana

1	Předmět normy.....	4
2	Shoda.....	5
3	Normativní odkazy.....	5
4	Definice.....	6
5	Rozdělení klávesnice.....	7
6	Požadavky.....	9
7	Systém číslování pozic kláves.....	10
8	Všeobecné principy označování kláves a umísťování symbolů.....	14
9	Uspořádání kláves a vzdálenosti mezi klávesami.....	15

Příloha

A	Seznam norem nahrazených (částečně nebo plně) touto normu.....	17
---	--	----

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) a IEC (Mezinárodní elektrotechnická komise) tvoří specializovaný systém pro celosvětovou normalizaci. Národní orgány, které jsou členy ISO nebo IEC se podílejí na vývoji mezinárodních norem prostřednictvím technických komisí zřízených příslušnou normalizační organizací zabývající se určitou oblastí technické činnosti. Technické komise ISO a IEC spolupracují v oblastech společných zájmů. Práce se zúčastňují i jiné mezinárodní organizace, vládní i nevládní, s nimiž ISO nebo IEC navázaly pracovní styk.

V oblasti informační technologie zřídily ISO a IEC společnou technickou komisi, КОЛЕС JTC 1. Návrhy mezinárodních norem, přijaté společnou technickou komisí kolují mezi národními orgány pro hlasování. Ke schválení publikace jako mezinárodní normy se vyžaduje schválení nejméně 75 % hlasujících národních orgánů.

Mezinárodní norma ISO/IEC 9995-1 byla připravena společnou technickou komisí ISO/IEC JTC 1, Informační technologie, subkomisí SC 18, Zpracování dokumentů a související komunikace.

Toto první vydání nahrazuje následující normy nebo jejich části

ISO 1090: 1981 ISO 1091: 1977 ISO 1092: 1974 ISO 1093: 1981 ISO 2126: 1975 ISO 2530: 1975

3

ČSN ISO/IEC 9995-1

ISO 3243: 1975 ISO 3244: 1984 ISO 4169: 1979 ISO 8884: 1989.

Další podrobnosti jsou v příloze A této části ISO/IEC 9995.

ISO/IEC 9995 se skládá z následujících částí pod společným názvem Informační technologie -

Uspořádání klávesnic pro textové a kancelářské systémy:

- Část 1: Všeobecné principy pro uspořádání klávesnic
- Část 2: Abecedně číslicový úsek
- Část 3: Doplnkové uspořádání abecedně číslicové zóny abecedně číslicového úseku
- Část 4: Číslicový úsek
- Část 5: Ediční úsek
- Část 6: Funkční úsek
- Část 7: Symboly použité pro reprezentaci funkcí
- Část 8: Přiřazení písmen ke klávesám číslicové skupinové klávesnice

Příloha A této části КОЛЕС 9995 je pouze informativní.

Úvod

V době před zavedením КОЛЕС 9995 odpovídalo uspořádání klávesnic pro zařízení informační technologie (ITE) jako jsou osobní počítače, pracovní stanice a terminály počítačů normám původně určeným pro psací stroje, sčítací stroje atp. Toto vedlo ke skutečnosti, že návrháři klávesnic kancelářských strojů si museli vybírat z poněkud nekonzistentních norem, což vedlo k značně různorodým uspořádáním klávesnic.

КОЛЕС 9995 definuje rámec pro uspořádání klávesnic pro zařízení ITE. Funkce, které má plnit klávesnice jsou rozděleny do čtyř kategorií, které odpovídají čtyřem fyzickým úsekům klávesnice.

Použití КОЛЕС 9995 při návrhu klávesnice poskytuje uživateli sjednocené, předvídatelné rozhraní mezi uživatelem a kancelářským strojem pomocí rozdělení klávesnice na funkční oblasti a úseky a přidělení funkcí klávesám. Jeden z hlavních úkolů je přizpůsobení větších a/nebo vícenásobných souborů znaků potřebných pro různé aplikace, pro které se klávesnice dnes používají. Tohoto bylo dosaženo tak, že se připustilo umístění více než jednoho grafického znaku nebo řídicí funkce na každou klávesu klávesnice, zejména v abecedně číslicovém úseku.

1 Předmět normy

КОЛЕС 9995 specifikuje různé vlastnosti klávesnic, používaných zařízeními ITE, např.

- a) osobními počítači, pracovními stanicemi, terminály počítačů, obrazovkovými terminály (VDT), psacími stroji, a dalšími, které mají abecedně číslicovou klávesnici;
- b) kalkulátory, telefony a automatizovanými signálními přístroji s číslicovou klávesnicí.

Klávesnice definovaná v КОЛЕС 9995 je konvenční lineární klávesnice, která je fyzicky rozdělena do úseků, které jsou rozděleny do zón v jejichž rámci jsou rozloženy klávesy.

V této části КОЛЕС 9995 jsou určeny úseky klávesnice a je specifikován všeobecný tvar a vzájemné umístění úseků. Tato část КОЛЕС 9995 stanoví mezery mezi klávesami a fyzické charakteristiky, jako jsou zásady umístění znaků a symbolů na klávesách.

ČSN ISO/IEC 9995-1

Tato část ISO/IEC 9995 stanoví systém číslování kláves, který se použije pro všechny typy číslicových, abecedně číslicových a složených klávesnic zařízení ITE.

Tato část ISO/IEC 9995 stanoví zásady umístění znaků a symbolů na klávesách, které se použijí pro všechny číslicové, abecedně číslicové a složené klávesnice zařízení ITE. I když klávesnice definované v ISO/IEC 9995 mohou být použity pro různé jazyky, specifikace jsou psány z pohledu latinských jazyků s pořadím psaní znaků zleva doprava a řádků shora dolů.

Primární uspořádání v rámci abecedně číslicové zóny je ustáleno ve většině zemí národními normami nebo národní zvyklostí. Pravidla pro tato uspořádání jsou obsažena v KOLEC 9995-2. Doplnková uspořádání jsou specifikována v ISO/IEC 9995-3.

Tato část KOLEC 9995 stanoví vlastnosti, které se vztahují k rozhraní 1 na obrázku 1.

KOLEC 9995 specifikuje přidělení funkcí klávesám (grafických znaků a/nebo řídicích funkcí). Grafickým znakům a řídicím funkcím jsou dána jména, která jsou běžná pro uživatele klávesnic. Obecně se nepředpokládá, že klávesnice generuje kódované řídicí funkce, avšak činnost kláves řídicích funkcí může vyvolat řadu kódovaných řídicích funkcí, které se vyskytují ve výměně dat pro dosažení požadovaného výsledku.

Efekty kláves, které ovlivňují stavy klávesnice jsou specifikovány v dalších částech KOLEC 9995.

1) Bude publikováno.